

LA «FRAGILITAT» ACTUAL DE L'ORDENAMENT JURÍDIC

Susana Navas Navarro

Catedràtica de dret civil

Universitat Autònoma de Barcelona

Resum

La reglamentació excessiva dificulta l'aplicació de l'analogia i l'extracció de principis generals, alhora que incrementa el perill de l'heterointegració. A més, el desordre en l'ordenament jurídic ocasiona un increment exponencial de la informació jurídica que persegueix la seva comprensió. En aquest article es defensa que cal racionalitzar la producció de normes jurídiques, que s'han de reduir a les mínimes necessàries i han de ser tan abstractes, precises, rigoroses i concises com sigui possible. Per a la tasca de depuració i simplificació de l'ordenament jurídic (derogació de les normes legals innecessàries, així com eliminació de contradiccions i incoherències internes), la tecnologia algorítmica pot prestar un ajut inestimable.

Paraules clau: sobreproducció normativa, analogia, heterointegració, principis generals del dret, dades massives.

THE CURRENT «FRAGILITY» OF THE LEGAL SYSTEM

Abstract

Reasoning by analogy and extracting general principles of law are hindered by over-regulation, which in turn increases the risk of heterointegration. Furthermore, the chaos of a legal system causes an exponential growth of juridical information addressed to its comprehension. In this article, the need is defended to rationalise the production of legal norms to the necessary minimum, which should be as abstract, precise, rigorous and concise as possible. Algorithmic technology can provide invaluable assistance with the task of clearing up and simplifying the legal system (by repealing unnecessary legal norms and eliminating contradictions and internal inconsistencies).

Keywords: overproduction of legal norms, analogy, heterointegration, general principles of law, big data.

1. PLANTEJAMENT DE LA QÜESTIÓ. ALGUNES DADES INTERESSANTS

En els darrers anys hem patit una regulació jurídica excessiva que és una mostra més del desmesurat i evident intervencionisme dels poders públics en quasi tots els àmbits de la vida dels ciutadans i de les empreses.¹ La quantitat ingent de normes que es produeixen, però, a més, el grau de detall de les lleis quan regulen situacions jurídiques que són més pròpies de determinat tipus de disposició legal, com un reglament, que d'una norma amb rang de llei,² estan provocant, al meu entendre, la «fragilitat» de l'ordenament jurídic. Aquesta hiperproducció legislativa no és només pròpia del legislador català: també ho és de l'espanyol³ i encara és més evident en l'àmbit comunitari, com demostren les xifres que seguidament detallem.

Les darreres dades de què disposem corresponen a l'any 2014, any en el qual es van publicar 169.874 pàgines en el *Boletín Oficial del Estado* (BOE). Si bé és cert que és un 2,5 % menys que l'any 2013, la disminució és en les seccions III i IV (altres disposicions, Administració de justícia), mentre que la secció I (disposicions generals) ha augmentat en quatre mil disposicions. Respecte de les comunitats autònomes, el 2014 hi ha hagut un augment de l'1,6 % en relació amb el 2013, pel que fa al nombre de pàgines publicades, que en total sumen 813.256. En concret, el 2014 Catalunya ha incrementat un 6,8 % el nombre de pàgines publicades en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC) respecte del 2013: de 70.148 ha passat a 74.884. La major part de l'augment es concentra en la secció I (disposicions generals).⁴ En data 31 de gener de 2016 constaven vigents 624 lleis, 6.427 decrets i 16.239 ordres, és a dir, 23.290 disposicions en total.⁵ A la Unió Europea, el 2014 hi havia vigents 97.886 normes, de les quals 22.331 són directives, reglaments i decisions. Només el Parlament Europeu en cinc anys (2009-2014) ha dictat 1.071 normes.⁶

1. Daron ACEMOGLU i James A. ROBINSON, *Por qué fracasan los países*, Barcelona, Deusto, 2012, p. 323 i seg.; Carlos SEBASTIÁN, *La España estancada: Por qué somos poco eficientes*, Barcelona, Galaxia Gutenberg, 2016, *in totum*; Miquel PUIG i RAPOSO, *Un bon país no és un país low cost: Una proposta contra la indecència*, Barcelona, Edicions 62, 2015, *in totum*; POLITIKON, *La urna rota: La crisis política e institucional del modelo español*, 5a ed., Barcelona, Debate i Penguin Random House, 2015, *in totum*.

2. És el cas de les normes sobre la propietat horitzontal del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya (CCCat).

3. Sansón CARRASCO, *¿Hay derecho?: La quiebra del estado de derecho y de las instituciones en España*, 1a ed., Barcelona, Península, 2014, p. 59 i seg.

4. CEOE, *Legislar menos, legislar mejor*, col·l. «Informes», núm. 1/2015, <http://contenidos.ceoe.es/CEOE/var/pool/pdf/publicacions_docs-file-18-legislar-menos-legislar-mejor.pdf> (consulta: setembre 2016).

5. Aquestes dades s'extreuen del Portal Jurídic de Catalunya (<portaljuridic.gencat.cat>).

6. <<http://eur-lex.europa.eu/browse/directories/legislation.html>> (consulta: setembre 2016).

Si comparem aquestes xifres amb les d'altres països del nostre entorn, trobem que, per exemple, a Alemanya el 2014 es van aprovar 431 normes, de les quals 99 són lleis; a Itàlia, 478, de les quals 70 són lleis; a França, 1.752, de les quals tan sols 59 són lleis, i al Regne Unit, 3.138, de les quals només 30 són lleis.⁷

La fragilitat de l'ordenament jurídic, conseqüència d'aquesta sobreproducció normativa, implica inseguretat jurídica i, per tant, afecta l'economia d'una societat en la mesura que n'allunya les inversions, tant les nacionals com les estrangeres.⁸ A més, significa barreres a la iniciativa privada econòmica. Les dades parlen per si mateixes. L'índex 2016 de llibertat econòmica elaborat per The Heritage Foundation situa Espanya en el lloc 43 del rànquing mundial, amb un percentatge del 68,5 %. A Europa, Espanya ocupa el lloc 19, després de Xipre i Polònia. El 2016 Europa ha disminuït en llibertat econòmica un 0,1 % respecte del 2015.⁹ D'altra banda, l'informe *Doing business* 2015 del Banc Mundial situa Espanya en el lloc 33 del rànquing mundial pel que fa a la facilitat per a crear empreses, per darrere de Macedònia i Polònia.¹⁰ Aquests índexs, que són només indicatius i, segurament, esbiaixats, expliquen també, en part, l'auge de les empreses completament digitalitzades: la fugida cap al mercat digital per oferir béns i serveis que, al seu torn, són molts cops digitals.

No deixa de ser indicatiu —i paradoxal també— del que estic posant en relleu que els poders públics, és a dir, els polítics, considerin que activar l'economia, fer-la més transparent, incentivar les inversions i la llibertat econòmica o procurar que sigui «sostenible», implica aprovar més normes (*v. gr.*, Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació i bon govern, del Parlament de Catalunya, o la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat, aprovada pel Parlament estatal) que en molts dels casos posen més traves que no pas n'eliminen, ja que signifiquen més burocràcia, més formularis per omplir tant pels ciutadans com per les empreses.¹¹ Més al final és menys.

D'altra banda, s'ha de tenir present que la sobreproducció legal té un risc inherent de redundàncies, incoherències, contradiccions, desestructuració i desordre de l'ordenament jurídic.

7. CEOE, *Legislar menos, legislar mejor*.

8. Francisco MARCOS, Juan SANTALÓ i Albert SÁNCHEZ-GRAELLS, «Measuring regulatory intensity by the Spanish regions (1978-2009)», *InDret*, 2010, també disponible en línia a <www.indret.com/pdf/779_en.pdf> (consulta: octubre 2016).

9. <<http://llibertad.org/wp-content/uploads/2016/03/Indice-2016.pdf>> (consulta: setembre 2016).

10. <<http://espanol.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB15-Full-Report.pdf>> (consulta: setembre 2016).

11. David RUNCIMAN, *Política*, Madrid, Turner, 2014, p. 74 i seg.; David GRAEBER, *La utopía de las normas: De la tecnología, la estupidez y los secretos placeres de la burocracia*, Barcelona, Ariel, 2015, p. 18 i seg.

2. LA «FRAGILITAT» DE L'ORDENAMENT JURÍDIC

Des d'un punt de vista estrictament jurídic, la fragilitat d'un ordenament provocada per l'excessiva reglamentació de «totes» les situacions que viuen els ciutadans es fonamenta, d'una banda, en les dificultats que això afegeix a l'aplicació de l'analogia *legis* (ap. 2.1) i, de l'altra, en les dificultats que afegeix a l'extracció de principis generals d'aquest ordenament, com a tercera font de dret, mitjançant un procés d'abstracció, és a dir, dificulta l'aplicació de l'analogia *iuris* (ap. 2.2). A més, s'ha de tenir present que l'excés d'informació en general i d'informació jurídica en particular produeix, des del punt de vista neurocientífic, un efecte contraproduent (ap. 2.3). Anem a l'analogia *legis*.

2.1. DIFICULTAT D'APLICACIÓ DE L'ANALOGIA *LEGIS*

L'article 111-1.2 del Codi civil de Catalunya (CCCat) estableix que el costum només regeix, com a segona font de dret, si no hi ha llei aplicable. Aquesta pot ser la «llei exactament aplicable» al cas o bé l'aplicació de la llei «per analogia», la coneguda analogia *legis*, la qual es regula en l'article 4.1 del Codi civil espanyol (CC), on es diu que «[p]rocederá la aplicación analógica de las normas cuando éstas no contemplen un supuesto específico, pero regulen otro semejante entre los que se aprecie identidad de razón», i no en el llibre primer del CCCat, atès que està compresa entre les matèries reservades a la competència exclusiva de l'Estat segons l'article 149.1, 8a, segon incís, de la Constitució espanyola (CE) («regles relatives a l'aplicació i eficàcia de les normes jurídiques»).

L'article 4.1 CC configura l'analogia, doncs, a partir de tres elements:¹² l'existència d'un cas per al qual manca una llei específica aplicable, la semblança d'aquest cas amb el cas regulat específicament en una llei i, en darrer terme, la identitat de raó entre el cas que no té regulació i el que sí que en té. L'element fonamental per a aplicar una llei per analogia és la semblança entre els casos, la qual ens portarà a veure si hi ha identitat de raó o no.

Per a poder trobar aquesta semblança, els supòsits de fet (el regulat i el que manca de regulació) s'han de dividir en un doble pla: el supòsit de fet o situació bàsica i les circumstàncies particulars que pugui presentar aquesta. Tant el supòsit de fet legal com el supòsit al qual es vol aplicar una llei han de coincidir en el supòsit o pla bàsic, però poden discrepar en les circumstàncies particulars respectives. Per a poder aplicar

12. Respecte del funcionament de l'aplicació d'una llei per analogia, seguim l'exposició feta pel professor Ferran BADOSA I COLL, *Memoria de derecho civil*, Barcelona i Madrid, Marcial Pons, 2010, p. 370 i seg.

l'analogia legal es fa necessari que, a més de la semblança del cas, la regulació legal s'hagi dictat en consideració únicament a la situació bàsica, que és la coincident, i no en consideració al factor circumstancial del supòsit de fet, que és peculiar de cada cas. La coincidència de la situació bàsica entre el supòsit de fet legal i el supòsit mancat de regulació i al qual es vol aplicar una llei és el que l'article 4.1 CC anomena «identitat de raó».¹³ Si el fet determinant de la regulació legal és la circumstància particular, podem tenir semblança entre casos, però no identitat de raó, i, per tant, no podem aplicar una norma legal per analogia. Només es pot aplicar quan hi hagi coincidència entre les situacions bàsiques, perquè és aquí on rau la identitat de raó; el factor circumstancial és, des del punt de vista jurídic, irrellevant. Tota la regulació és determinada per la situació bàsica coincident.

Si una llei regula de forma detallada cada situació en la qual potencialment es pot trobar un individu, subjecte de dret, es posa l'èmfasi de la regulació en el factor circumstancial, no en la situació bàsica, i, per consegüent, es dificulta sobre manera l'aplicació analògica d'una norma legal a un cas mancat de regulació, ja que podrà haver-hi «semblança», però no «identitat de raó». Aquesta, com s'acaba d'esmentar, es basa en la coincidència en la situació de fet bàsica, d'on brota tota la regulació. Si no es pot aplicar una norma analògicament per manca d'identitat de raó, s'ha d'aplicar la segona font del dret: el *costum* (art. 111-1.1 CCCat). Però com que aquest consisteix en l'ús social que es considera vigent dins d'un grup com a col·lectivitat, que pot ser la societat en general o bé certs grups, i com que, a més, presenta un contingut normatiu, això farà que o bé només tinguem ús social però no costum perquè mancarà el contingut normatiu, o bé els tinguem tots dos però només s'apliqui dins d'un grup determinat de persones.¹⁴ Aleshores, el més freqüent és que davant d'un cas sense regulació, en no poder aplicar cap llei ni específicament ni analògicament i no trobar costum aplicable, recorrem a la tercera font del dret: els *principis generals del dret*. L'article 111-1.1 CCCat assigna la funció de tercera font del dret als principis generals del dret propi,¹⁵ és a dir, del dret civil de Catalunya com a dret comú a Catalunya (art. 111-4 CCCat).¹⁶ Això ens porta a l'analogia *iuris*. Anem, doncs, a aquesta segona.

13. Ferran BADOSA I COLL, *Memoria de derecho civil*, p. 371.

14. Pel que fa al costum, vegeu Ferran BADOSA I COLL, *Memoria de derecho civil*, p. 373 i seg.; Susana NAVAS NAVARRO, «Comentari a l'art. 111-1 CCCat», a Albert LAMARCA I MARQUÈS i Antoni VAQUER ALOY (ed.), *Comentari al llibre primer del Codi civil de Catalunya. Disposicions preliminars. Prescripció i caducitat*, Barcelona, Atelier, 2012, p. 41-42.

15. Susana NAVAS NAVARRO, «Comentari a l'art. 111-1 CCCat», p. 43-44.

16. Ferran BADOSA I COLL, «Comentari a l'art. 111-4 CCCat», a Albert LAMARCA I MARQUÈS i Antoni VAQUER ALOY (ed.), *Comentari al llibre primer del Codi civil de Catalunya*, p. 149 i seg.

2.2. DIFICULTAT D'OBTENCIÓ DELS PRINCIPIS GENERALS DEL DRET PROPI

Se sap que els principis generals del dret deriven de les altres fonts del dret i, en concret, de les normes de dret positiu escrit, de les lleis.¹⁷ Es poden definir com una formulació abstracta de la llei. La seva funció és garantir la plenitud de l'ordenament jurídic i evitar l'aplicació del dret supletori (art. 111-5 CCCat).¹⁸

El procés d'abstracció del qual deriva el principi general del dret busca en la llei, norma escrita, el factor determinant de la regulació jurídica, el seu fonament últim, la seva raó de ser superant tant el supòsit de fet com la seva regulació legal. Ara bé, si la producció de lleis és ingent i cada llei regula supòsits de fet molt detalladament posant l'èmfasi en els factors específics o circumstancials, es complica la tasca de l'operador jurídic d'extreure, mitjançant un procés d'abstracció, un principi general que pugui actuar com a tercera font aplicable al cas mancat de regulació. Serà molt més difícil trobar el fonament últim d'una regulació, perquè ja no es tractarà de buscar el factor determinant d'un nombre «limitat» de normes que regulen supòsits de fet específics, sinó que s'haurà de buscar el factor determinant d'una pluralitat molt més àmplia de lleis que regulen molts i variats supòsits de fet específics, cosa que dificultarà la tasca intel·lectual d'extreure per abstracció un principi general del dret, atès que la regulació excessiva de factors específics va en detriment de la regulació dels factors comuns bàsics.

A més, l'operador jurídic, en particular l'aplicador del dret (jutges, tribunals i funcionaris), es troba, com qualsevol persona, enfront d'una limitació que té a veure amb el funcionament de la nostra ment, amb la dificultat de processar la sobreinformació. Però això no és exclusiu, òbviament, dels juristes. També el ciutadà no jurista es troba davant d'aquesta limitació, la qual cosa fa pensar que la norma de l'article 6.1, 1r paràgraf, CC, on diu que «la ignorancia de las leyes no excusa de su cumplimiento», s'ha de replantejar en relació amb la seva aplicació actual.¹⁹ D'altra banda, pel que fa als negocis jurídics, aquesta sobreproducció normativa pot significar la revitalització pràctica d'un tipus d'error, en particular l'error de dret (art. 6.1, 2n paràgraf, CC).

L'excés d'informació en general frena el processament de les idees i, en canvi, estimula la desconexió de la ment.²⁰ El cervell humà només pot processar, cada cop, com a màxim entre deu i dotze peces d'informació.²¹

17. Seguim Ferran BADOSA I COLL, *Memoria de derecho civil*, p. 383 i seg.

18. Susana NAVAS NAVARRO, «Comentari a l'art. 111-1 CCCat», p. 44.

19. Sansón CARRASCO, *¿Hay derecho?*, p. 60.

20. Se sap que *cervell*, *ment* i *consciència* no signifiquen el mateix. Aquesta distinció és el fonament dels estudis del professor Antonio DAMASIO, *Y el cerebro creó al hombre: ¿Cómo pudo el cerebro generar emociones, sentimientos, ideas y el yo?*, Barcelona, Booket Ciencia, 2010, p. 241 i seg.

21. Daniel J. LEVITIN, *The organized mind*, Nova York, Penguin Books, 2014, p. 310 i seg.

La ingent producció legislativa és informació —en aquest cas, jurídica— que si passa la barrera del que el cervell pot assimilar, es torna inexistent o ineficaç, ja que el cervell automàticament tendeix a evitar-la, a ignorar-la o a no processar-la correctament,²² la qual cosa és una dificultat afegida a la ja complexa tasca d'obtenir principis per abstracció, tasca que implica un esforç intel·lectual notable. D'altra banda, el processament de la informació jurídica no és neutre, és a dir, el més habitual és que es faci de forma esbiaixada, com posen en relleu els estudis d'heurística que s'han fet.²³

En aquest sentit, el risc que l'operador jurídic s'inclini directament per l'aplicació del dret supletori (art. 111-5 CCCat) és evident i, a més, des de la neurociència està més que justificada aquesta preferència cap a l'aplicació, encara que sigui de forma supletòria, d'un dret existent i escrit.

2.3. DESORDRE DEL SISTEMA I EXCÉS D'INFORMACIÓ JURÍDICA

Com més ordenat i estructurat és un sistema, menys informació necessitem per a descriure'l i regular-lo. A mesura que el sistema es va desordenant, com és el cas en el qual ens trobem actualment, més necessitat d'informació tenim. Així, hi ha una correlació evident entre desordre i excés d'informació que pot créixer de forma exponencial. Quan un sistema es troba desordenat, és molt més difícil o gairebé impossible trobar una pauta o un patró de comportament, i aleshores cada element, per mínuscul que sigui, necessita ser descrit individualment.²⁴ Això provoca inevitablement una sobreinformació, que en el cas que comento és informació jurídica (específicament, normes legals, però òbviament pot comprendre tant totes les fonts del dret com la jurisprudència o els estudis doctrinals).

El sistema educatiu ens ha fet creure que si disposem de més informació, molta informació, és millor, ja que podem decidir i escollir més lliurement. Tanmateix, el que succeeix és exactament el contrari: més informació és molt sovint desinformació i la lliure elecció és de fet manca d'elecció.²⁵ La informació jurídica desordenada pot arribar a ser un mecanisme espuri i pervers de control dels ciutadans.²⁶

22. Daniel KAHNEMAN, *Pensar ràpid, pensar despacio*, Barcelona, De Bolsillo, 2013, p. 122 i seg.; Nassim Nicholas TALEB, *Antifràgil: Las cosas que se benefician del desorden*, 1a ed., Barcelona, Paidós Transiciones, 2013, p. 168 i 505 i seg.

23. Vegeu, per a tots, l'estudi del Premi Nobel d'Economia de l'any 2002 Daniel KAHNEMAN, *Pensar ràpid, pensar despacio*, p. 147 i seg.

24. Daniel J. LEVITIN, *The organized mind*, p. 316 i seg.

25. Daniel KAHNEMAN, *Pensar ràpid, pensar despacio*, p. 207 i seg.; Rolf DOBELLI, *El arte de pensar*, Barcelona, Edicions B, 2013, p. 11 i seg.

26. Sansón CARRASCO, *¿Hay derecho?*, p. 59.

3. LA FUGIDA CAP AL DRET SUPLETORI I EL REpte ACTUAL: EL LEGISLADOR «DIGITAL»

Paradoxalment, llavors ens trobem que la producció de lleis que regulin la major part de les situacions reals possibles sobre la base d'una pretesa protecció legal de l'individu al qual s'aplica la norma per a, d'aquesta forma, en el cas de l'ordenament jurídic català, evitar l'aplicació del dret supletori, aboca justament al contrari: a l'*aplicació del dret supletori*. Per tant, el perill de l'heterointegració és evident i la fragilitat de l'ordenament jurídic també. Si el que volem és un ordenament jurídic antifràgil o robust, s'ha de racionalitzar la producció de normes jurídiques, és a dir, s'han de produir les mínimes necessàries i les que es produeixin han de ser tan abstractes, precises, rigoroses i concises com sigui possible,²⁷ alhora que s'ha d'evitar la regulació del detall concret que sempre pot trobar una llei aplicable al cas per analogia o l'extracció d'un principi general aplicable com a tercera font del dret que tanca el sistema de fonts.

En conseqüència, es pot afirmar que la plenitud d'un ordenament jurídic no passa per la producció del màxim de normes legals, sinó per la producció òptima,²⁸ que no impossibilita l'autointegració del mateix ordenament jurídic inutilitzant la funció pròpia de l'aplicació analògica d'una llei i de la tercera font de dret, que significa un tancament del sistema de creació del dret. S'ha de tenir present que una característica pròpia d'un ordenament jurídic del qual prediquem la nota de la plenitud és la seva capacitat creadora de dret. La sobreproducció de lleis dificulta el desenvolupament d'aquesta capacitat i fa necessari el recurs a una font aliena al propi ordenament per a trobar la solució legal que és el dret supletori. L'heterointegració, doncs, representa un element més de desordre del sistema legal.

Per tant, *el repte actual és recuperar l'antifragilitat de l'ordenament jurídic*, i per a això cal reordenar el sistema, derogar-ne totes les normes legals innecessàries perquè són redundants,²⁹ eliminar-ne les contradiccions i incoherències internes (com es pot fer amb les lleis d'harmonització, eina que podria fer servir més sovint el legislador i no només dins d'un sector de l'ordenament jurídic català, sinó entre els diferents sectors; per exemple, entre dret administratiu i dret civil) i plantejar-se de forma racional

27. Òbviament, redactar una llei és molt diferent de redactar un estudi doctrinal. Malgrat això, es pot comprovar que moltes lleis o projectes de llei semblen més estudis doctrinals que no pas normes.

28. Respecte de la baixa qualitat de les lleis i la necessitat d'una millora, que es coneix amb el terme anglosaxó *better regulation*, seria necessari un estudi monogràfic que no és objecte d'aquest treball. Vegeu: OCDE, *Guiding principles for regulatory quality and performance* (en línia), París, OCDE Publishing, 2011, <<https://www.oecd.org/fr/reformereg/34976533.pdf>> (consulta: octubre 2016); Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions, *Legislar mejor para obtener mejores resultados – Un programa de la Unión Europea*, COM(2015) 215 final.

29. És el cas del Codi de consum de Catalunya i el Projecte de llei de part del llibre sisè del CCCat (*Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* [BOPC], núm. 72 [3 març 2016]), on les redundàncies són manifestes.

si en realitat és necessària una norma legal per a regular un supòsit de fet concret.³⁰ I, per a portar a terme aquesta tasca, no cal una llei que així ho manifesti. No necessitem produir més informació jurídica. És un contrasentit voler racionalitzar l'ordenament jurídic, voler simplificar-lo, publicant més normes, moltes de les quals no deixen de ser «lleis placebo» o declaracions de principis que no s'apliquen gairebé mai (*v. gr.*, la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat del Parlament estatal),³¹ o l'ús excessiu de l'anomenada «llei òmnibus»,³² o que en una llei es modifiquin altres lleis que no tenen res a veure amb la llei que s'aprova. És el cas de la Llei 10/2011, del 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa,³³ o el de la ja esmentada Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació i bon govern.³⁴ Per a «simplificar» l'ordenament, curiosament es publica una nova llei. Tot plegat, un desordre.

Un ajut inestimable per a acomplir aquesta tasca de depuració de l'ordenament jurídic vindrà, tard o d'hora, de l'algorisme. En efecte, els avenços tecnològics permeten l'anàlisi d'un gran nombre de dades per a extreure paràmetres i correlacions entre dades que en aparença no guarden cap relació o que inclús poden ser contradictòries. El resultat d'aquest tractament dels *small data* és el que es coneix com a *big data*. Doncs bé, es podria fer servir aquesta tecnologia per a determinar quines normes d'un ordenament jurídic poden ser derogades atesa la seva manca d'aplicació, quines poden redactar-se millor, quines regulen el mateix àmbit de la realitat social amb incoherències, llacunes existents, etcètera. L'ordenament jurídic ha crescut tant que, ara per ara, la tasca feta en aquest sentit per l'home trigaria anys a produir resultats eficients de depuració i simplificació de l'ordenament. En canvi, un algorisme ho faria en cosa de segons, amb el consegüent estalvi important de costos i amb un resultat més fiable. Aquest legislador «digital», a més d'aconsellar respecte de quines normes són veritablement necessàries per a la convivència, podria redactar-les. No seria gens sorprenent que ho fes millor que les comissions de juristes i polítics que redacten, avui en dia, les lleis. El legislador «digital» ja és una realitat. L'estalvi econòmic que es produiria en un país com el nostre, postrat per una gran crisi econòmica, política i institucional, si no moral, seria molt important i, a més, és molt necessari.

30. Un exemple: la inexistència d'una llei catalana sobre la propietat temporal i compartida (Llei 19/2015, del 29 de juliol) no hagués impedit l'existència jurídica i legal d'aquestes modalitats de propietat. En efecte, el concepte que dóna l'art. 541-1 CCCat de *propietat* (en relació amb l'art. 545-4.1 CCCat) és suficient perquè si algun propietari es decideix a atorgar un títol jurídic compartint la seva titularitat domini, sigui vàlid i eficaç.

31. BOE, núm. 295 (10 desembre 2013).

32. Un exemple de llei òmnibus és la Llei de simplificació, d'agilitat i reestructuració administrativa i de promoció de l'activitat econòmica que va proposar Convergència i Unió l'any 2011 i que incorporava més de sis-cents modificacions a vuitanta lleis catalanes.

33. DOGC, núm. 6035 (30 desembre 2011).

34. DOGC, núm. 6780 (31 desembre 2014).